

PREDSEDNIK TITO NA OBISKIH V ŠKOFJELOŠKI OBČINI

Predsednik Tito je škofjeloško občino obiskal včasih napovedano, večkrat pa se je zgodilo, da je šel skozi naše kraje, ne da bi bil prej kdo o tem kaj vedel. Kljub temu pa je bil vsak njegov obisk dogodek zase. Žal ni bilo zmeraj zraven fotografa, da bi bil to zabeležil. Vendar so vseeno ohranili posamezniki ali delovne organizacije precej zapisanih spominov in fotografij.

Prvo fotografsko upodobitev tov. Tita je prinesel konec novembra 1942 na Gorenjsko Boris Kidrič-Peter, ko je v Poljanski dolini obiskal Maksa Krme-lja-Matijo, takratnega sekretarja Pokrajinskega komiteja Komunistične par-tije Slovenije za Gorenjsko. Fotografijo so razmnožili in posebna čast je bila za partizanskega borca, ki jo je dobil kot priznanje.

Po vojni je imela s škofjeloškega območja prva stik s predsednikom Titom delegacija občine Zminec, ki mu je 19. aprila 1953 izročila diplomu častnega občana. Dobri dve leti kasneje so bili pri predsedniku Titu zastopniki tovarne »Niko« iz Železnikov in mu podarili lastni izdelek, magnetni vžigalnik.

Kot je doslej znano, je predsednik Tito prvič obiskal naše kraje 24. julija 1959. Peljal se je skozi Škofjo Loko in po Selški dolini v Sorico. Tu se je usta-vil v gostilni »Pri pošti«, pri Pintarju. Poklicni fotograf je ob tem obisku napravil zelo lep posnetek gostov z domačini. Predsednik je s spremstvom nadaljeval pot čez Soriško planino, kjer so obedovali. Žal se je od tu ohranila samo ena fotografija in še ta slaba.

V obratni smeri se je pripeljal predsednik Tito tri leta kasneje. Ustavili so se na Češnjici v gostilni »Zadruga«. Za obisk prej ni nihče vedel, pa se je kljub temu takoj zbrala večja skupina vaščanov. Mimo se je tedaj pripeljal Tone Gortnar s Češnjice in takoj spoznal enkratno priložnost za fotografa amaterja. Skoraj polovico filma je porabil, zato je o tem obisku ohranjenih kar precej dobrih fotografij. Med nadaljevanjem poti so predsednika Tita zaustavili v Škofji Loki na avtobusni postaji. Vendar o tem ni izpričanega nobenega fotografskega dokumenta.

Istega leta se je predsednik Tito peljal tudi po Poljanski dolini. S sprem-stvom se je ustavil na Trebiji. Domačini imajo ta obisk v lepem in dobrem spominu. Svojevrsten, zato pa toliko bolj prisrčen sprejem so mu v Škofji Loki tedaj pripravile domačinke, nekdanje interniranke. Po protokolu sicer ni bil predviden postanek v Škofji Loki, one pa so predsednika pričakale pred sedanjo občinsko stavbo in ko je sprednji del spremstva v glavnem že odpeljal mimo, so stopile na sredino ceste in tako dosegle, da se je avto s Titom ustavil. Tito je bil tega svojevrstnega sprejema zelo vesel, Ločanke pa so mu izročile šopek in loški mali kruhek.

Po ogledu Kroke se je predsednik Tito pripeljal preko Jamnika 7. novembra 1970 v Dražgoše. Med nadaljevanjem poti so naredili daljši postanek v Škofji Loki. V restavraciji »Krona« na Mestnem trgu so Tita s spremstvom sprejeli predstavniki občinske skupščine.

Tri leta kasneje, 9. maja 1973, pa je predsednik Tito skoraj ves dan preživel na Škofjeloškem. Na pobudo Edvarda Kardelja so najprej obiskali že iz Poljan-ske vstaje v decembru 1941 znano partizansko domačijo Na brdu v Vinharjih v Poljanski dolini. Iz Ljubljane so sem prišli čez Polhov Gradec in Črni Vrh. Med nadaljnjo potjo pa so si potem ogledali tudi Tavčarjev dvorec na Viso-

kem. Kdor je le vedel in mogel, pa je tedaj pohitel pred novi hotel »Trans-turist« v Škofji Loki, kjer so mu Ločani priredili prisrčen sprejem.

Najlepši in tudi najbolj množični sprejem je predsedniku Titu pripravilo nekaj tisoč pionirjev in občanov ob njegovem zadnjem obisku med nami v Dražgošah 3. maja 1977. Novi spomenik so mu predstavili udeleženci dražgoške bitke in avtorji spomenika. Predstavniki občine pa so dragega in spoštovanega gosta povabili na kmečko kosilo v domačo gostilno »Pri Urbanu«.

Lepo se zahvaljujem za prijazno sodelovanje lastnikom originalov fotografij in filmov, ki so omogočili, da imamo vsaj nekaj dokumentacije o obiskih našega dragega predsednika Tita na Škofjeloškem: sl. 1. Gorenjski muzej, oddelek NOB, Kranj, sl. 2. Ivan Pintar, Škofja Loka, sl. 3. Inž. Špolar in arhiv Litostroja, Ljubljana, sl. 4—5 Tone Gortnar, Ljubljana, sl. 6 Franc Perdan, Kranj in Mirko Klančar, Škofja Loka, sl. 7—9 Vinko Stanonik, Vinharje, sl. 10—13 Foto Aki, Škofja Loka in protokol Izvršnega sveta SRS, sl. 14—17 Peter Pokorn, Škofja Loka.

Vinko Demšar